

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Coloniensi Archiepiscopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

LITTERÆ EIVSDEM AD
Dominum Papam.

potens Deus, à quo factum est istud, quod in oculis omnium est mirabile, Ægyptiorum illorum, Suevorum videlicet, castra respiciat & ea deiciat in profundum, & partis dexteræ iustitiam, causam scilicet sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, tueat. Nam de Suevo, ut verum fatear, sicut testis est Deus, mentio non habetur, nisi quod aliquando adicitur aliquibus Episcopis, quos potest difficulter habere, Vormatiensium videlicet, Spirensium, & Cancellario suo, Lantravio etiam, & quibusdam Comitibus qui cum eo non ambulant recto corde. Nam Dux Bæmiae potior pars auxilij sui, & Dominus Argentinenfis, ac plures de superioribus nobiscum sunt per illius gratiam qui rectè cuncta disponit. Conqueritur autem de vobis idem Dux Sueviæ & de Romana Ecclesiâ coram ipsis, dicens quod ea sola ratione invehimini contra ipsum quia sine licentia vestra voluerit imperare, eos intelligere faciens quod ex hoc deperit libertas eorum, & nemo præter voluntatem Romani Pontificis poterit imperare. Sed, sicut per illos qui in consilio sunt ipsius frequenter accepimus, in nullo per Dei gratiam nec proficit nec proficit, nec potest exercitum congregare. Ceterum Dominus Prænestinus & ego cum magistro Egidio in itinere sumus Bingam, quæ civitas est prope Maguntiam, accedendi; ubi credimus Maguntinum, Vormaciensem, multos Comites & Barones ad mandata sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ & ad vestrum & ad Domini Regis servitium facile per amicos nostros inducere; nec laborare desistimus nec etiam desistimus donec negotium Ecclesiæ & imperij Deo propitio feliciter consummetur. Quicquid autem profecerimus apud istos, processum etiam huius negotij per ordinem citò per alias litteras vobis intimare curabo. Vestrum igitur est in Lombardiam honorabiles nuntios & litteras destinare; ut sicut in Alamannia, ita & ibi negotium Ecclesiæ & imperij procuretur.

LITTERÆ REGIS OTTONIS.

Epist. 55.

Reverendissimo in Christo Patri & Domino carissimo Innocentio Dei gratia summo Pontifici & universali Papæ, Otto eadem gratia Romanorum Rex & semper Augustus, debitam devotionem & fidelem subjectionem, Primitias nostræ promotionis & beneficia paternitatis vestræ mente sollicita recolentes, & attribuentes benignitatis vestræ beneficio totum quod dignitati aut viribus nostris accrevit vel in posterum accrescere poterit, tam devotas quam uberes sanctitati vestræ gratiarum referimus actiones, quia in boni principij proposito perseverare dignati estis & illud per venerabilem patrem nostrum Dominum Prænestinum Episcopum laudabiliter consummare quod ad Deum tantum & ad prosecutionem mandati vestri, suo respectu habito, ita prudenter & circumspectè in his que legationis sue ministerio expedienda erant se gessit quod licet factum nostrum nimis implicitum in suo ingressu repererit, Deo & orationum vestrarum cooperante suffragio sic per opera studiorum suorum effecit quod promotionem nostram ex parte maxima solidavit. Et quia Maguntinus & Leodiensis electi, Siffridus videlicet & Hugo, nobis potissimè necessarij videbantur, tum per se, tum per consanguineos suos, & quia factum nostrum omnino sine ipsorum conniventia turbationem timebat, apud eundem patrem nostrum Dominum Prænestinum effecimus quod Siffrido administrationem Ecclesiæ Maguntinæ concessit, & Hugoni spem bonam, de gratia vestra confisus, in sua electione donavit. Ne igitur quod bene incepit paternitas vestra in nobis aliquo, quod absit, impedimento turbetur, & facta manuum vestrarum detrimentum patiantur, humiliter imploramus ut præfatis electis pro honore vestro & robore vestro, quod idem ipsum est, totum vestrum assensum & favorem apostolicum impertiri dignemini, sicque de nobis speciali plasmate Romanæ matris Ecclesiæ provideat quod diadematis nostræ purpura totus orbis auxiliante Deo per vestræ miserationis gratiam se gaudeat insignitum. Nec miretur sanctitas vestra si totam seriem facti præfati pagina non intulerimus. In proximo enim, concedente Domino, qui vos plenè super omnibus instruit, solennes nuntios ad pedes vestros duximus destinandos.

Sanctitati vestræ presentium insinuatione innotescat quod dilectus & fidelis noster Cameracensis electus de mandato vestro ad nostram accessit presentiam, & de manu nostra regalia sua solemniter recepit. Quoniam autem & in aliis ipsum Romanæ Ecclesiæ fidelem esse cognovimus & devotum, paternitati vestræ pro ipso preces affectuosas porrigimus quatenus eum in iustis petitionibus suis exaudire & negotia ipsius & Ecclesiæ sue benignè dignemini promovere. Ipsi etenim negotia tamquam & nostra propria reputamus, & promotionem ejus nobis credimus admodum profuturam.

COLONIENSIS ARCHIEPISCOPO.

EX uno eodemque negotio te nobis & nos tibi credimus debitores, cum nos tuo deferentes honori plantam irrigaverimus quam plantaras, & tu irrigatam à nobis, sicut plantator diligens, diligenter studueris confovere, dante Domino incrementum. Multum Ecclesiæ Romanæ teneris ex eo quod ipsa, quasi iudicium tuum sequens, reprobavit quod reprobaveras, & quod approbaveras approbavit, & carissimum in Christo filium nostrum illustrem Regem Ottonem in Romanorum Imperatorem electum, & à te coronatum in Regem, in Imperatorem proposuit coronare; ut quod per te faciente Domino feliciter est inceptum, per ipsam felicius consummetur. Nos ergo tuæ fraternitati tenemur, quæ voluntate nostra plenius intellecta, in suo proposito convalescens, tantò amplius in ejusdem Regis dilectionem & devotionem exarsit quanto factum suum ex favore nostro intellexit amplius roborari. Cum ergo Rex ipse tibi post Deum sui honoris primitias, nobis autem consummationem ascribere debeat & ascribat, ad exaltationem ipsius mutuum nobis auxilium exhibere tenemur, ut status ejus prosperitatis de die in diem suscipiat incrementum; ne si respiceremus retro, quod absit, de levitate redargui merito deberemus, & illud evangelicum in nostrum sæpius opprobrium legeretur: *Hic homo cepit edificare, & non potuit consummare.* quod si nobis persistentibus, sicut firmiter persistimus, in incepto, tu ab atrato retraheres manum tuam, quod credere non valemus, tantò amplius incurreres apostolicæ sedis offensam & merereris districtione severiori feriri quanto turpius nobis videreris illudere voluisse, si contra id qualibet occasione venires ad quod nos sæpius tam per litteras tuas quam nuntios induxisti. Credimus enim quod tu ipse in milite tuo proditoris vitium reputares, si is qui te induxisset ad arma, recederet ab armato, & qui te præcessisset in hostem, & tibi procedendi causam & audaciam præstitisset, recederet in congressu, & terga verteret hoste viso. Hæc autem non scribimus tamquam de te talia suspicemur, sed ut ex verbis nostris sumas materiam per quam alios, si qui forsitan retro abire voluerint, increpare valeas vel potius revocare. Cum ergo in facto ipso usque adeo sit processum quod venerabilis frater noster Episcopus Prænestinus apostolicæ sedis Legatus jam approbationem nostram in Theutonia publicavit, fraternitatem tuam monemus & exhortamur

X X x iij

Vide Godesfrid.
ad an. 1201.

attentiùs & per apostolica tibi scripta mandamus atque præcipimus quatenus in bono proposito perseverans, non desicias, sed proficias potius, & ad honorem & exaltationem ejusdem Regis viriliter & potenter intendas; ut cum perseveraveris usque in finem, ex opere tuo fructum recipias & ex labore mercedem. Cum enim propter favorem personæ hætenus impensum eidem, non solum redditus tuos pro eo duxeris expendendos, sed thesaurum etiam Ecclesiæ Colonienfis pro ipso curaveris obligare, & jam per Dei gratiam, tuo studio faciente, negotium ejus ad finem perducatur optatum, totis debes viribus imminere ut quod restat tam feliciter quam celeriter compleatur; quatenus sicut idem Rex hætenus in necessitatibus suis auxilium est tui quam Ecclesiæ Colonienfis expertus, sic de cetero in utilitatibus tuis & ejusdem Ecclesiæ opem salutarem impendat, & tantis obsequiis digna studeat vicissitudine respondere. Tanto amplius fervere debes in dilectione Regis ejusdem quanto nosti certius quod si, quod absit, Dux Sueviæ prævaleret, in te ac Colonienfem Ecclesiam & tuos consanguineos & vassallos efferveresceret ira ejus; utpote quibus totam turbationem præteritam imputans, suam in vos sævitiam sæviens exerceret. Nec te moveant maledicta quorundam, qui nos asserunt libertatem electionis adimere Principibus voluisse, cum libertati eorum detulerimus potius in hoc facto, & illam eam duxerimus conservandam. Non enim elegimus nos personam, sed electo ab eorum parte majori, qui vocem habere in Imperatoris electione noscuntur, & ubi debuit & a quo debuit coronato, favorem præstitimus & præstamus, cum apostolica sedes illum in Imperatorem debeat coronare qui rite fuerit coronatus in Regem. In eo quoque stamus pro Principum libertate quod ei favorem penitus denegamus qui sibi jure successionis imperium nititur vindicare. Videtur enim imperium non ex Principum electione conferri, sed sanguinis successione obtineri, si, prout olim patri filius, sic nunc fratri frater vel natus patri nullo succederet mediante. Frustra ergo bene facta depravant qui falso nos impugnare confingunt; quoniam defendimus potius libertatem, sicut facti evidentia manifestat. Nec desperent obedientiæ filij, nec alij qualibet occasione præsumant quod adversus Ecclesiam quæcunque possit maligna potentia prævalere, quæ super firmam petram fundata consistit, eam videlicet de qua legitur: *Petra autem erat Christus*. Nam, juxta verbum Apostoli, *fundamentum positum est præter quod aliud poni non potest, quod est Christus Iesus*. Unde portæ inferi non prævalebunt adversus eam, quoniam conteret Dominus omnem multitudinem se adversus Ecclesiam extollentem, nec severe permittet virgam peccatorum super sortem jastorum, sed in baculum arundineum hanc convertet, ut manum perforet innitentis. Præterea non est Ecclesia in hoc sola. Immo præter Principes Alamanniæ qui Regi favent eidem, penè penitus tota Italia, quæ non modica imperij pars existit, nostræ prorsus est exposita voluntati, & alij multi Principum nostræ su-

per hoc sequuntur propositum voluntatis. Unde non est aliquatenus dubitandum quin perseveranti constantiæ finem tribuat exoptatum. Volumus etiam ut quicquid idem Legatus super hoc duxerit statuendum recipias humiliter & inviolabiliter studeas observare. Nos etenim sententiam quam rationabiliter tulerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino inviolabiliter observari. Datum Anagninæ.

EPISCOPO PRÆNESTINO
apostolica sedis Legato, magistro Philippo
Notario, & Agadio Acolytho nostro.

Bonorum omnium largitori, licet exiles, tamen quas possumus gratiarum exsolvimus actiones, quod super negotio imperij affectum vobis tribuit mandatis apostolicis obsequendi, & effectum affectus pro parte tam magna benignus indulserit, & in manibus vestris nostrum dignatus est propositum prosperare; sollicitudinem quoque ac diligentiam vestram in Domino commendamus quod nec parcendo rebus, nec indulgendo personis, injuncto vobis negotio promovendo diligenter & prudenter insistitis, iniquorum frustrantes consilium, & machinationes vacuantes eorum. Gaudemus etiam & vestram prudentiam commendamus ex eo quod, tamquam cum Apostolo & abundare & penuriam pati sciretis, licet in quibusdam necessitas vos urgeret, esse tamen cuiquam oneri noluisistis, ne aliqui propter onus forsitan vos vitarent, quos vobis sufficit ad honorem nostrum & carissimi in Christo filij nostri Ottonis Regis illustis in Romanorum Imperatorem electi juxta votum vestrum & nostrum pariter induxisse. Cum igitur ad publicationem super eodem negotio faciendam solemniter processissetis, districtè vobis per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus efficaciter insistentes incepto, Principes qui Regi favent eidem in dilectione ac devotione ipsius fortius radicitis, & ad idem alios prudenter & efficaciter inducatis. Ut autem os iniqua loquentium penitus obstruatur, nec prævaleant maledicta quorundam qui nos asserunt libertatem electionis adimere Principibus voluisse, in auribus omnium verbis & scriptis sæpius inculcetis quod libertati eorum in hoc facto detulimus, & illam eam duximus conservandam. Non enim nos personam elegimus, sed electo ab eorum parte majori &c. *ut in proxima præcedenti usque finem tribuat exoptatum*. Instate igitur, sicut de vestra discretione confidimus; nec desiciatis in aliquo, sed proficiatis potius, sollicitè procurantes ut quod faciente Domino est feliciter inchoatum, feliciter consummetur. Vos verò mercedem vestri laboris in Deo primum & in nobis ponite consequenter, qui meritis vestris, dante Domino, digna poterimus vicissitudine respondere. Ne autem vel retrahere manum ab aratro vel retro respicere vel ad propria negotio imperfecto redire necessitas vos compellat, si necesse fuerit, aliquam moderatam pecuniam pro expensis vestris mutuò recipere procuretis, quam nos congruo tempore persolvamus. In ferendis autem sententiis, præsertim excommunicationis & deposi-

Epist. 56.

Vide infra
epist. 84.